

Таким чином, актуальність вивчення й застосування методів конкурентної боротьби в управлінні підприємством готельно-ресторанного бізнесу все більш зростає.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ТУРИСТСЬКИХ ПОСЛУГ РЕГІОНУ

Верба Н.О.

Науковий керівник – Богдан Н.М., д-р екон. наук, доцент

Ринок туристських послуг задовольняє потреби населення у відпочинку та змістовному проведенні дозвілля і функціонує за загальними законами світового ринку. Він є складовою ринку послуг, його видовим компонентом. Світовий ринок – це глобальна система, що регулює співвідношення попиту й пропозиції, а регулятором виступають міжнародні економічні зв'язки.

Багато вчених займалися дослідженням проблем та перспектив розвитку ринку туристських послуг, серед них: Г. М. Алейнікова, І. Т. Балабанов, І. В. Зорін, В. А. Квартальнов, В. Ф. Кифяк, О. О. Любіцева, Г. І. Михайліченко, І. М. Писаревський, Т. І. Ткаченко, І. М. Школа та ін.

Виокремлення послуг в окрему сферу діяльності, яка сформувала ринок послуг, ґрунтується на специфіці самої послуги. Сутність послуги довгий час була предметом дискусій. Чітке визначення природи, структури, характеру послуги має принципове значення не тільки в теоретико-методологічному плані, а й в практиці господарювання, оскільки впливає на збалансованість розвитку економіки, рівень та якість життя населення. На даний час вже склалась певна точка зору щодо сутності послуги як економічної та соціальної категорії, структури та місця в господарстві.

Послуга – це цілеспрямована діяльність, результати якої мають прояв в корисному ефекті. Результатом цієї діяльності є «зміна в положенні інституціональної одиниці, яка відбулася в результаті дії і на основі взаємної угоди з іншою інституціональною одиницею». Тобто, результатом діяльності є певні «переваги, які одна сторона може запропонувати іншій» і які можуть мати матеріальний вираз і виступати в формі товару (наприклад, послуги будівництва, пошиття одягу тощо) або тільки діяльності і не мати матеріального виразу (наприклад, послуги страхування, інформаційні та інші). Головне призначення послуги – задоволення потреб людини. Потреби людини, в принципі, безмежні, але жорстко детерміновані рівнем соціально-економічного розвитку певного суспільства. Нижню межу особистих

потреб складають фізіологічні (потреби в їжі, житлі, одязі, гігієнічні тощо), верхня межа визначається як об'єктивними умовами (рівень розвитку країни, рівень урбанізації, структура зайнятості та загальний рівень життя населення тощо), так і суб'єктивними (вік, стать, рівень освіти, рівень та умови життя, приналежність до певного соціального прошарку населення, релігійність та інші). Тому потреби населення в товарах та послугах диференційовані в просторі та часі та стратифіковані в залежності від конкретних об'єктивних та суб'єктивних ознак.

Характерні ознаки ринку послуг:

- підвищена ризикованість, пов'язана зі значною мінливістю попиту;
- різнорідність діяльності за характером і масштабами, що спричинює значну структурованість ринку;
- мобільність суб'єктів ринкової діяльності;
- значна галузева та територіальна диференціація, викликана відміннями в рівні економічного розвитку та життя населення;
- динамізм та диверсифікація, викликані зростанням потреб населення.

Туристський ринок – це сфера задоволення потреб населення в послугах, пов'язаних із відпочинком та змістовним проведенням дозвілля в подорожі.

Розвиток ринку туристських послуг України суттєво впливає на такі сектори економіки як транспорт, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів народного споживання і є одним із найбільш перспективних напрямків структурної перебудови економіки. Туризм в Україні може і повинен стати сферою реалізації ринкових механізмів, джерелом поповнення державного та місцевого бюджетів, засобом загальнодоступного і повноцінного відпочинку та оздоровлення, а також ознайомлення з історико-культурною спадщиною та сьогоденням нашого народу і держави.

За аналізом наукових досліджень у сфері туризму, туристський ринок – це сфера реалізації туристського продукту та економічних відносин, які виникають між його покупцями та продавцями.

Функціонування ринку туристських послуг ґрунтується на кругообігу грошей та інформації, регульованому маркетингом та забезпеченому системою підготовки кадрів.

Ринок туристських послуг має відмінності від будь-яких інших ринків, він відрізняється насамперед складною структурою, динамічністю розвитку, місткістю – це характеристики, які підкреслюють його своєрідність і споживчу про орієнтацію. Якості туристських послуг та різнома-

нітність туристських пропозицій сприяє активна конкурентна боротьба суб'єктів ринку.

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТСЬКОГО РИНКУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Веретеннікова В.К.

Науковий керівник – Богдан Н.М., д-р екон. наук, оценти

Для подальшого ефективного розвитку туристської сфери Харківського регіону та покращення показників, які впливають на нього, потрібна стабільна туристська політика, яка сприяла б розширенню і покращенню туристської сфери регіону та ефективна реалізація туристичного потенціалу Харківської області. Ці показники здатні підвищити привабливість території та надати потужний поштовх для розвитку регіональної економіки регіону.

Регіональна туристська політика в Харківському регіоні повинна бути спрямована на розвиток внутрішнього і в'їзного туризму, підвищення значущості районів області у розвитку туристичної галузі їх тісний зв'язок з економікою регіону. В її основу повинні входити:

- розвиток засобів розміщення, об'єктів відпочинку та дозвілля, громадського харчування;
- ефективне використання та розвиток матеріальної бази санаторних організацій, будинків мисливця і рибальства, сільських садиб, зон і баз відпочинку, туристсько-краєзнавчих центрів і станцій;
- просування туристських пропозицій області на внутрішній і міжнародний туристський ринок;
- удосконалення законодавства у сфері туризму та механізму державного регулювання;
- створення умов для інвестування та інших форм фінансування, кредитування суб'єктів туристичної індустрії;
- формування конкурентоспроможних турів при збереженні природного та історико-культурної спадщини;
- створення сприятливих умов для подорожей і відпочинку всіх груп населення;
- збереження традицій і звичаїв регіону (фестивалі, ярмарки, виставки, конкурси, міжнародні змагання) з метою пропаганди туристського потенціалу;
- удосконалення системи управління туризмом на місцевому рівні;